

Gedragscode voor groepsleiders binnen Focolare Nederland

DOEL: HET BEVORDEREN VAN VEILIGE OMGEVINGEN VOOR IEDEREEN

Als beweging die de evangelische liefde als fundament heeft, willen wij alle mensen veilige omgevingen bieden en garanderen, waarin zij hun activiteiten kunnen uitvoeren. Wij zetten ons ervoor in dat ieders waardigheid wordt gerespecteerd en beschermd, en dat er een cultuur van respect en waardering voor de ander wordt bevorderd, met als doel elke vorm van misbruik te voorkomen en te vermijden.

In het bijzonder hebben alle leden de verantwoordelijkheid om kinderen en jongeren te beschermen en hun welzijn te bevorderen. Er worden veilige werkwijzen toegepast en risico's geëvalueerd om de kans op schade of incidenten voor minderjarigen die betrokken zijn bij onze activiteiten tot een minimum te beperken, zowel op elke locatie van de Focolarebeweging als wanneer wij elkaar in andere contexten ontmoeten.

Binnen de Focolarebeweging wordt ernaar gestreefd een gastvrije, verrijkende, constructieve en veilige omgeving te creëren en te behouden voor minderjarigen en voor de volwassenen die met hen werken. Wij wensen dat zij tijdens de activiteiten positieve rolmodellen hebben: volwassenen in wie zij vertrouwen kunnen stellen, die hen respecteren, beschermen en bijdragen aan hun spirituele, fysieke, emotionele, intellectuele en sociale ontwikkeling.

Onder een “veilige omgeving” wordt verstaan een fysieke en sociale ruimte die zorgvuldig is ontworpen en wordt beheerd, bestemd voor activiteiten met minderjarigen, met als doel een beschermde, inclusieve en leeftijdsadequate plek te bieden. Een veilige omgeving stimuleert hun groei, actieve deelname en socialisatie, terwijl het risico op fysieke, emotionele of psychologische schade wordt geminimaliseerd door de aanwezigheid van verantwoordelijke volwassenen, een goede organisatie van activiteiten, goed onderhouden faciliteiten en duidelijke veiligheidsprotocollen.

Gedragsregels

Inleiding

De Focolarebeweging vereist dat al haar leden, evenals degenen die deelnemen aan door haar georganiseerde activiteiten, zich houden aan de volgende gedragsregels. Deze vertegenwoordigen de houding en het gedrag dat iedereen – van kinderen tot volwassenen – moet respecteren, zowel in de fysieke als in de digitale omgeving.

Goede praktijken

Dit zijn benaderingen of vaststaande werkwijzen die bescherming bevorderen tijdens de uitvoering van activiteiten van de Focolarebeweging zoals:

- gastvrijheid;
- actief luisteren;
- wederzijds respect;
- duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden van ieder;
- gebruik van gepast taalgebruik (ook via sociale netwerken en andere digitale platforms);
- respect voor de waardigheid van de persoon in de beelden die worden gepubliceerd;
- toestemming van ouders (of wettelijke voogden) voor deelname aan activiteiten en voor de publicatie van afbeeldingen/video's en/of namen van minderjarigen;
- open en/of zichtbare ruimtes voor persoonlijke gesprekken met een minderjarige.

Te vermijden gedrag

Dit betreft gedragingen die, al dan niet bewust, gevaarlijke situaties kunnen veroorzaken voor zowel minderjarigen als volwassenen, zoals:

- de aanwezigheid van slechts één volwassene bij een groep kinderen en/of jongeren;
- spelletjes of activiteiten die het moeilijk maken de groep te begeleiden;
- autoritten waarbij één volwassene alleen met een minderjarige reist;
- affectieve uitingen die geen rekening houden met de gevoeligheid van minderjarigen.
- aanwezigheid van volwassenen wanneer minderjarigen gebruikmaken van toiletten en douches (behalve wanneer zij dit niet zelfstandig kunnen; ook dan wordt de aanwezigheid van twee volwassenen aanbevolen). Ouders van kinderen (indien zij niet aanwezig zijn) onder 4 jaar vullen voor de samenkomst een formulier in waarin de bijzonderheden in de begeleiding van hun kind worden vermeld, o.a. wat betreft toiletgang.
- het toedienen van medicijnen zonder toestemming van de ouders (of wettelijke voogden);
- gebruik van taal die beledigend of discriminerend kan zijn;
- persoonlijke ontmoetingen met een minderjarige of een volwassene in een kwetsbare situatie op afgesloten of voor anderen niet toegankelijke plaatsen.
- Onoplettendheid en nalatigheid in de verzorging van minderjarigen.

Niet-toegestane gedragingen

Dit omvat gedragingen die ernstige gevolgen hebben of strafbare feiten vormen en daarom wettelijk strafbaar zijn, zoals:

- fysiek gewelddadig gedrag;
- houdingen, spelletjes of activiteiten die fysiek contact met intieme lichaamsdelen inhouden;
- ongepast fysiek contact;
- lichamelijke straffen of psychologische druk;
- machtsmisbruik
- intimidatie
- gebruik, verspreiding of toestaan van drugsgebruik;
- gebruik, verspreiding of toestaan van alcoholgebruik door minderjarigen;
- gebruik, verspreiding of toestaan van pornografisch materiaal;
- het bekijken en/of bespreken van ongepaste inhoud van seksuele of discriminerende aard;
- handelingen die de reputatie van personen schaden, onrechtmatige verspreiding van gewelddadige, discriminerende of seksueel expliciete beelden of video's (sexting, revenge porn, stalking, cyberstalking);
- pesterijen en cyberpesten.

Typering van jongeren binnen de Focolarebeweging

Bij de Focolarebeweging aangesloten jongeren vallen in de volgende leeftijdsgroepen:

- **0 t/m 4 jaar** – Gen 5
- **5 t/m 9 jaar** – Gen 4
- **10 t/m 17 jaar** – Gen 3
- **18 t/m 30 jaar** – Gen 2

Typering van groepsleiders binnen de Focolarebeweging]

Bij de zonetteverantwoordelijken¹ van de Focolarebeweging Nederland is een lijst voorhanden van de officiële groepsleid(st)ers.

- Deze groepsleid(st)ers:
  - zijn ouder dan 18 jaar;
  - zijn aangesteld door de zonetteverantwoordelijken van de Focolarebeweging Nederland
  - beschikken over een geldige *Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)*;
  - is bekend met 'melding aan Veilig Thuis' (<https://www.veiligthuis.nl/en>)
  - hebben dit document ondertekend.
- Tijdelijke groepsleiders die incidenteel ondersteuning bieden, vallen onder de verantwoordelijkheid van de vaste groepsleiding en dienen:

---

¹ De Focolarebeweging als geheel wordt in Nederland door twee stichtingen vertegenwoordigd: Stichting Werk van Maria vrouwelijke tak en Stichting Werk van Maria mannelijke tak. De zonetteverantwoordelijken van de Focolarebeweging Nederland zijn de resp. voorzitters van genoemde stichtingen.

- op de hoogte te zijn van deze gedragscode;
- deze gedragscode schriftelijk te ondertekenen.

Verantwoordelijkheden van groepsleid(st)ers

Programma

- Het programma van een bijeenkomst wordt vooraf afgestemd door meerdere groepsleid(st)ers. In de voorbereiding en uitvoering van het programma ondersteunen de groepsleiders en begeleiders elkaar. Indien nodig zoeken zij hulp bij specialisten op het gebied van onderwijs en ontwikkeling.

Transport

- De verantwoordelijkheid voor transport ligt bij de ouders.
- Indien hiervan wordt afgeweken, vindt overleg plaats tussen ouders en groepsleid(st)ers.

Overnachten

- Ouders geven vooraf toestemming voor overnachtingen.
- Bij een overnachting zijn minimaal **twee groepsleid(st)ers** aanwezig.
- Groepsleid(st)ers en minderjarigen slapen gescheiden.
  - Indien dit niet mogelijk is, zijn er minimaal twee groepsleid(st)ers in dezelfde ruimte aanwezig, op gepaste afstand van de kinderen.
- Douchen en omkleden van groepsleid(st)ers en minderjarigen gebeurt **nooit gelijktijdig en in dezelfde ruimte**.
- Geheel of gedeeltelijk ontkleed samenkomen is niet toegestaan.

Zwemmen

- Voor een bezoek aan een zwembad is toestemming van de ouders vereist.
- Tijdens het zwembadbezoek zijn minimaal **twee groepsleid(st)ers** aanwezig.
- Douchen en omkleden van groepsleid(st)ers en minderjarigen gebeurt nooit gelijktijdig en in dezelfde ruimte.
  - Indien dit niet mogelijk is, zijn er minimaal twee groepsleid(st)ers in de ruimte aanwezig.

Privégesprekken

- Gesprekken vinden niet plaats in een visueel afgesloten ruimte.
- Andere groepsleid(st)ers zijn op de hoogte dat er een privégesprek plaatsvindt.
- Gesprekken blijven vrij van elke vorm van machtsmisbruik of intimidatie.
- Privacy wordt tijdens en na het gesprek gewaarborgd.
- Gesprekken vinden plaats in een sfeer van openheid en wederzijds vertrouwen.
- Wanneer een minderjarige in een privégesprek aangeeft dat er sprake is van misbruik, melden groepsleid(st)ers dit altijd — met medeweten van de minderjarige — bij de verantwoordelijken van de Focolarebeweging Nederland.

Ondergetekende verklaart bovenstaande gedragscode gelezen te hebben en zich akkoord hiermee te verklaren

Datum:

Plaats:

Naam:

Handtekening:

De huidige vertrouwenspersonen en hun contactgegevens zijn te vinden op de website:
<https://www.focolare.org/nederland/home/vertrouwenspersoon/>